

Suojeltavan luontotyyppin rajojen määrittäminen

1 Kohde

Nimi:	Joensuun lehmusmetsikkö
Suojelualuetunnus	LTA275643
Kunta:	Luhanka
Kiinteistöt:	435-402-2-497 Joensuu
Pinta-ala:	0,9 ha
Omistaja:	██████████
Suojeltu luontotyyppi:	jalopuumetsikkö

2 Aluekuvaus

Liitekarttaan merkitty luonnonsuojelulain 64 §:n tarkoittama suojeltu jalopuumetsikkö sijaitsee Luhangassa Luhangantien itäpuolella, Virkavuoren koillispuolella luoteeseen viettävässä rinteessä. Kuvion luontotyyppi on ruoholehto, jossa esiintyy kangasmaalajukkuja. Kuviolle kulkee etelästä pieni puro, joka oli inventointihetkenä kuiva ja koillislaidassa on laaja kalliopaljastuma. Alueella on paikoin kivikkoa. Kuvion valtapuusto on pääosin metsälehmusta, koivua ja kuusta, jonka seassa on paikoin mäntyä sekä haapaa. Puusto on eri-ikäisrakenteista. Alueelta laskettiin 94 kappaletta luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) mukaista runkomaista (rinnankorkeuslähimittaan vähintään 7 cm) metsälehmusta. Alikasvoksessa on lehmuksen taimia, kuusta sekä hieman pihlajaa. Lahopuuta on niukasti.

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on tehnyt kohteelle luonnonsuojelulain luontotyyppin inventoinnin 22.7.2024. Lisäksi alueelle on tehty ELY-keskuksen ja maanomistajan yhteinen maastokäynti kuulemiseen liittyen 19.11.2025.

3 Asianosaisten kuuleminen ja lausunnot

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on hallintolain 34 §:n mukaisesti kuullut asianosaisia (maanomistajaa) 26.9.2025 päivätyllä kirjeellä (KESELY/2323/2025). Kuulemiskirjeessä rajattavaksi esitetyn alueen pinta-ala oli 1,4 ha. Maanomistajan pyynnöstä järjestetyn maastokäynnin 19.11.2025 pohjalta rajausta supistettiin noin 0,9 hehtaarin laajuiseksi siten, että uloimpiin metsälehmuksiin jää kuitenkin riittävä suojavyöhyke. Maastokäynnillä keskusteltiin myös rajauksen länsiosaa läpi menevän heinittyneen ajouran käytön mahdollisuudesta. Todettiin että ajouran satunnainen käyttö esim. mönkijällä ei vaikuta itäpuolisen rinnelehdon lehmuksiin ja lehdon ominaispiirteisiin, mutta ajan saatossa lehmusten taimia saattaa nousta myös ajouralle, jolloin tilannetta voidaan joutua tarkastelemaan uudelleen. Uuden rajauksen perusteella maanomistajalle varattiin uusi kuuleminen, jossa mahdolliseen kirjalliseen vastine pyydettiin toimittamaan Lupa- ja valvontavirastoon 6.2.2026 mennessä. Lupa- ja valvontavirastoon ei ole toimitettu vastinetta määräpäivään mennessä.

ELY-keskus on pyytänyt Luhangan kunnalta lausuntoa Joensuun lehmusmetsikön rajamista koskevassa asiassa 3.10.2025. Kunta ei ole toimittanut lausuntoa asiasta.

4 Lupa- ja valvontaviraston päätös

Lupa- ja valvontavirasto päättää, että luonnonsuojelulain 64 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun jalopuumetsikön rajat määritellään liitekarttaan merkityllä tavalla.

Luonnonsuojelulain 64 §:n 1 momentin nojalla liitekarttaan merkityn alueen hävittäminen tai heikentämien on kielletty. Luontotyypin ominaispiirteitä ovat tietynlainen kallio- ja maaperä sekä niiden vesi- ja ravinnetalous ja näihin olosuhteisiin luontaisesti sopeutuneet eliölajit ja eliöyhdyskunnat. Luonnonsuojeluasetuksen 4 §:n mukaan jalopuumetsikkö on alue, joka on luontaisesti syntynyt ja jossa kasvaa runkomaisia metsälehmäksiä, vaahteroita, saarnia, kynäjalavia, vuorijalavia tai tammia vähintään 20 kappaletta hehtaarilla yhtenä tai useana lähekkäisenä ryhmänä.

Esimerkiksi seuraavat toimet saattavat hävittää esiintymispaikan tai heikentää sitä:

- rakennusten, rakennelmien tai teiden rakentaminen;
- maa-ainesten tai kaivoskivennäisten ottaminen, maa- tai kallioperän vahingoittaminen;
- ojittaminen tai muu alueen vesitalouden muuttaminen;
- jalopuumetsikölle luontaisen kasvillisuuden ja puuston poistaminen, hävittäminen tai vahingoittaminen;
- moottoriajoneuvolla ajo muutoin kuin alueen luonnonhoitotoimien yhteydessä; poikkeuksena alueen länsiosan läpi menevän heinittyneen ajouran satunnainen käyttö mönkijällä on sallittua, mikäli ajouralle ei ole noussut merkittävässä määrin lehmuksen taimia tai isompia lehmäksiä
- kaikenlainen muu toiminta, joka saattaa vaikuttaa epäedullisesti alueen ominaispiirteiden säilymiseen.

Luontotyyppirajauksen aluetta voidaan tarvittaessa hoitaa Lupa- ja valvontaviraston hyväksymän suunnitelman mukaisesti ja maanomistajien suostumuksella esimerkiksi alikasvoskuusia tai vieraslajeja poistamalla. Maastokäynnillä 19.11.2025 todettiin, että ajouran länsipuolella kuusten harventaminen voisi valon lisääntymisen myötä edesauttaa lehmuksen taimettumista ajouran länsipuolella alarinteessä, yksittäisen ison lehmuksen ympäristössä.

Luonnonsuojelulain 64 §:n 2 momentissa tarkoitettu kieltö tulee voimaan, kun Lupa- ja valvontavirasto on päätöksellään määritellyt suojeltuun luontotyyppiin kuuluvan alueen rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille.

Lupa- ja valvontavirasto on tarkistanut kohteen rajat ja todennut liitekarttaan merkityn alueen täyttävän luonnonsuojelulain 64 §:n mukaiset jalopuumetsikön kriteerit. Luontotyypin säilyminen vaatii päätöksessä määritellyjä rajoja. Jalopuumetsiköt ovat uhanalaisia luontotyyppisiä, joiden määrään ja laatuun metsätaloustoimet ovat

vaikuttaneet heikentävästi. Lehmusmetsiköt ovat Keski-Suomessa harvinaisia ja siten luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen merkittäviä. Joensuun lehmusmetsikkö on luonnontilaiseen verrattavana esiintymänä tärkeä jalopuumetsiköiden luontotyyppin ja sen lajiston suotuisan suojelutason saavuttamiseksi.

5 Korvaussäännökset

Valtion korvausvelvollisuudesta on säädökset luonnonsuojelulain 111-113 §:ssä. Jos luonnonsuojelulain 64 §:n nojalla tehdystä päätöksestä aiheutuu maanomistajalle merkityksellistä haittaa, on valtio maanomistajan niin vaatiessa velvollinen korvaamaan haitan. Korvausvelvollisuus ei synny ennen kuin omistaja on 66 §:n nojalla hakenut lupaa poiketa kiellosta ja hakemus on hylätty. Jos on ilmeistä, ettei luvan myöntämiselle ole edellytyksiä toimitus korvauksen määräämiseksi voidaan panna vireille ilman luvan hakemista. Jos korvauksesta ei voida sopia, maanomistaja voi hakea toimitusta korvauksen määräämiseksi Maanmittauslaitokselta. Korvausten määräämisestä säädetä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa.

6 Merkitseminen kiinteistörekisteriin ja maastoon

Luonnonsuojelulain 121§:n 1 momentin mukaisesti päätöksestä tehdään merkintä kiinteistörekisteriin. Tarvittaessa Lupa- ja valvontavirasto vastaa rajojen merkitsemisestä maastoon. Luonnonsuojelualueen merkitsemisestä maastoon säädetään luonnonsuojelulain 59 §:ssä ja ympäristöministeriön asetuksessa luonnonsuojelualueen merkitsemisestä maastoon (261/2016).

Lupa- ja valvontavirastolla ei ole luonnonsuojelulakiin perustuvaa velvoitetta merkitä tämän päätöksen kohteena olevaa luonnonsuojelualueutta maastoon.

7 Sovelletut oikeusohjeet

- Luonnonsuojelulaki (9/2023) 64 §, 121 §
- Luonnonsuojeluasetus (1066/2023) 4 §
- Hallintolaki (434/2003) 34 §

8 Asian käsittelijät

Asian on esitellyt biologi Johanna Hallman ja ratkaissut ryhmäpäällikkö lida Kämäri. Päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla.

9 Päätöksen kuuluttaminen

Lupa- ja valvontavirasto tiedottaa tästä päätöksestä luonnonsuojelulain 121 §:n mukaisesti julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen Lupa- ja valvontaviraston verkkosivuilla osoitteessa <https://lvv.fi/ajankohtaista/kuulutukset-ja-yleistiedoksiannot>. Tieto kuulutuksesta julkaistaan luonnonsuojelulain 121 §:n sekä kuntalain (410/2015) 108 §:n nojalla myös suojellun alueen sijaintikunnan verkkosivuilla.

10 Muutoksenhaku

Tämä päätös on luonnonsuojelulain 64 §:n 3 momentin nojalla voimassa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jollei Hämeenlinnan hallinto-oikeus toisin päättä. Lupa- ja valvontaviraston päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusosoitus on liitteenä.

11 Päätöksestä tiedottaminen

Liitteet

Kartta
Valitusosoitus

Jakelu

Kirjeitse saantitodistuksella maanomistajalle

Tiedoksi

sähköpostitse:

Ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Keski-Suomen liitto kirjaamo@keskisuomi.fi

Keski-Suomen elinvoimakeskus kirjaamo.keski-suomi@elinvoimakeskus.fi

Maanmittauslaitos kirjaamo@maanmittauslaitos.fi

Suomen luonnonsuojeluliiton Keski-Suomen piiri ry keski-suomi@sll.fi

Luhangan kunta luhanka@luhanka.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Suomen metsäkeskus kirjaamo@metsakeskus.fi

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihe: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/34981/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/34981/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Hallman Johanna 19.05.2026 12:54

Ratkaisija Kämäri Iida 19.05.2026 16:54